

Rozhovor s Ing. arch. Jaroslavem Tachecím

to, co mnozí považují za dogma, je pro něj hozená rukavice a takových rukavic objevil při návrhu a stavbě svého domu celou řadu...

Vybavujete si, že byste v dětství prošel něčím nebo zažil něco, co ovlivnilo ten směr, kterým jste se vydal, tedy stal se architektem?

Nic takového. Můj táta byl pilot, máma byla v domácnosti, takže k architektuře neměli žádný vztah a já nakonec taky ne. Na základní škole jsem se zúčastnil nějakých matematických olympiád, takže jsem se přihlásil do výběrové mat/fyz třídy na výběrové gymnázium. Posléze jsem však zjistil, že mne matematika tak moc nebaví, ale měl jsem pocit, že můžu vystudovat v podstatě jakoukoliv školu, když by na to přišlo. A protože jsem chtěl, abych to měl blízko do školy a zároveň mne lákalo spíše technické zaměření, tak jsem se přihlásil na ČVUT, kam jsem to měl deset minut pěšky.

Bydlel jsem v Praze Dejvicích a z oborů jako byla chemie, strojírenství, stavebnictví a architektura jsem si vybral architekturu. Říkal jsem si, že být inženýrem architektem je lepší než být „jen“ architektem [smích].

Ještě si vzpomínám, že jsem byl na gymnáziu na takovém psychologickém testu, kde mi řekli, že mám velkou prostorovou představivost a naopak jazyky nejsou moje silná stránka.

To znamená, po škole, po základce...

Jsem šel na to gymnázium, potom mat-fyz, a odtamtud jsem se přihlásil na architekturu.

To znamená takový čas na rozmyšlenou, ten gympl.

Tak, tak. Člověk neví, pokud nebudete dělat zaměstnání svých rodičů, což si myslím, že je ideální, protože Vám mohou předat znalosti a zkušenosti, to je bezvadné. To tady vůbec nebylo, takže v tom prvním ročníku jsem byl jednoznačně za

těmi lidmi, kteří buď studovali střední stavební školu nebo měli rodiče architektky. Oni byli o velký kus dál, protože jsem vůbec netušil, o čem ta škola je. Já jsem měl jednu takovou špatnou věc, že jsem všemi školami procházel strašně snadno.

Nikdy jsem se nemusel moc učit a vždycky jsem měl pár dvojek. Na té vysoké škole jsem se snažil, abych měl prospěchové stipendium, což už dnes možná nikdo neví, co to je. Tenkrát se za lepší známky dávaly nějaké peníze, třeba 200 či 300 Kč měsíčně, což bylo za totality pro studenty relativně dost peněz, tak to nebylo špatné.

To asi nebylo tak snadné dosáhnout jako dnes...

Já jsem se vždycky snažil věci řešit trochu jinak a přišel jsem na to, že když za těmi učiteli jdu s tím, že chci z té zkoušky dostat jedničku, berou Vás jinak, než když tam jdete jen tak. Mají pocit, že jste jedničkář a nesnaží se Vám to úplně zkazit. Takže jsem procházel s prospěchovým stipendiem celou...

Takže jdete za tím cílem. Nejen splnit nějakou zkoušku, ale s nějakým výsledkem.

Normálně jsem jim řekl, že když by měli pocit, že to není na jedničku, ať mě rovnou pošlou pryč, a že přijdu příště. A nikdy se to v podstatě nestalo. Odešel jsem s jedničkou nebo s dvojkou. Velké problémy jsem měl s takovými předměty jako marxismus a ruština a tak, ale i to jsem vždycky nějak „ukecal“.

A na té škole, když jste studoval, už jste se nějak začal zapojovat do praxe?

Vůbec ne. Vůbec jsem netušil, co budu dělat a potom jsem nastoupil do zařízení, na jeho název už si ani nevzpomínám, ale bylo to o tom, jak se mají projektovat školy. Seděli jsme na neuvěřitelném místě, protože jsme seděli vedle Ministerstva financí, měli jsme výhled na Pražský Hrad. Tam je dnes nějaký hodně drahý hotel, ale tenkrát jsme tam seděli my a vymýšleli jsme, jak by měly vypadat školy. Když jakýkoli projektant projektoval školu, musel k nám přijít s tím projektem, my jsme se na to podívali a řekli mu, jestli tam má nějaké chyby. Protože ty lidi, když dělají školu poprvé v životě, tak o tom tak moc nevědí, tak my jsme to konzultovali, jestli to je třeba špatně, že by to mohli udělat jinak. Dělali se tam různé směrnice a tak. Byla to bezvadná práce v tom, že tam sedělo, 20, 25 architektů a bylo tam úžasné kulturní prostředí – někdo znal vážnou hudbu, někdo filmy, někdo literaturu, prostě bylo to úžasné místo. Když jsem si tehdy srovnal svůj plat se Západním Německem, tak mi vyšlo, že mám dělat tak 20 minut denně, tak jsem se snažil dělat 20 minut denně. A zbytek... Chodil jsem o hodinu později do práce, na obědě jsem byl tři hodiny, a takové věci a ono to nějak procházelo.

A jak se taková práce sežene? Jak jste se k tomu dostal?

Prostě jsem se od někoho o tom dozvěděl, že je tam volné místo. Tam jsem vydržel asi 10 let. Já mám totiž takovou zajímavou teorii. Nevím, jestli to je nebo není pravda, že člověk by se měl něčemu věnovat 10 let a potom by to měl změnit. Když něco děláte déle než 10 let, tak už spadnete do rutiny, což si myslím, že je špatně. Já třeba když jsem začal po revoluci projektovat domy, napřed s takovým tím nadšením těm zákazníkům říkat, jak to mají mít. Když děláte dvacátý dům a pořád těm lidem říkáte stejné věci a pořád to dopadá stejně, protože paní domácí stejně chce tohle a tamto a prostě ty lidi nezměníte, tak potom Vás to přestane trochu bavit.

Takže jsem 10 let dělal v tomhle zařízení a potom jsem 10 let navrhoval nábytek, což byla strašně zajímavá práce. Našel nějaké družstvo ve Vlašimi, které vyrábělo nábytek a já jsem v té době měl ateliér, takže jsem seděl sám v Praze a zaměstnavatele jsem měl ve Vlašimi a tam jsem jednou za 14 dní odevzdával práci. Když se dělal nějaký nábytek na veletrh, tak jsem tam jezdil třeba každý den, ale byla to taková volná noha s pevným platem. Volná noha za totality byla úžasná věc, protože jste nemusel chodit od 8 do 16 hodin někam na „píchačky“, čili to bylo úplně bezvadné. Projektování toho nábytku bylo ale takové, že jste měl předepsané, že dostanete od státu 100 000 m dřevotřísky. Když jste chtěli vyrábět víc nábytku,

tak jste prostě nemohli, protože jste nedostali dřevotřísku, nedostali jste šrouby, nedostali jste dýhu. O dýhu byly neuvěřitelné boje. Získat nějakou zajímavější dýhu bylo obtížné, protože Vám vnucovali nějaké ...

Takže to nebylo jen o banánech...

Jo, přesně, ani se nedalo vyrábět. Jednu chvíli se vyráběl takový ten vysoký lesk, prostě hrozná stěna. Potom to hodně změnili. Vždycky se jezdilo do Brna na veletrh a tam davy běželi k Dřevotvaru Jablonné. Ti byli vyhlášení dobrým nábytkem, a vždycky měli frontu, zatímco takové ty leštěné nábytky, tam nikdo nebyl. Potom i u nás byla nějaká fronta, ale bylo to spíš o tom, že použijete nějaký šroubek z Favorita a uděláte z toho nějaký efekt na tom nábytku. Ale byla to zajímavá práce v tom, že člověk poznal tu truhlářinu. Dneska vidím, jak plno mých kolegů architektů dělá interiéry a o té truhlářině vůbec nic neví. To jsou neuvěřitelná zvěrstva. Oni vůbec netuší a udělají polici dlouhou 3 metry a prostě police delší než metr se Vám prohne vlastní vahou. A oni to vůbec netuší.

Papír snese všechno...

Přesně. Obrázky, protože tam můžete nakreslit cokoli. Ono to krásně vypadá, to uznávám. Ale mít nějakou tu zkušenost... Po revoluci jsem začal projektovat s kolegyní, která dělala prováděčky. Začal jsem projektovat od rodinných domů, přes autosalóny, prostě co bylo, co se našlo za práci. To mě to začalo bavit. Po revoluci najednou měl člověk pocit, že se může realizovat, že nedělá jenom ty paneláky.

Měl jsem pocit, že jsem pan architekt a že si nakreslím okno, jak se mi líbí, tak že ho udělám takhle velké. Kolegyně mi řekla, že jsem debil, že bych to měl udělat v modulu cihel a já jsem říkal, ať oni si to udělají, jak chtějí. Potom, když jsem přišel na nějakou stavbu a tam, aniž by o mě věděli, nějaký zedník tam vykřikoval: „To bych chtěl vidět toho debila, kterej to nakreslil, aby mi tady ty cihly nařezal!“ Tak jsem trochu změnil názor a uvědomil si, že práce architekta je o pokoře.

Dostáváme se téměř do přítomnosti...

No a když mě to zas přestávalo bavit, tak nastala situace, že jsem se seznámil se svojí dnešní partnerkou a řekli jsme si, že si postavíme dům. Takže jsem začal vymýšlet rodinný dům pro sebe, kde jsem si říkal, že tam použiju všechny ty věci, které jsem do té doby kde zjistil, že by tam mohly nebo měly být, vyvaruju se chyb a tak. A brzo jsem dospěl k tomu, že to má být pasivní dům jako investice na důchod.

A tady nastala taková ta zásadní věc, a to bylo to, že mě to strašně chytlo. To je tak jak říkám, po těch 10 letech vždycky najednou polití živou vodou a mě to začalo bavit. A já mám pocit, že jsem si takovým samostudiem vystudoval takovou další vysokou školu na pasivní domy. Takže si myslím, že o tom docela hodně vím, proto si myslím, že občas i můžu těm lidem říkat něco o pasivních domech.

Takže do té doby jste s tím neměl prakticky zkušenost, takhle specializovaně?

Vůbec. Naopak, když se o tom někdo zmínil, bylo to v plenkách, nikdo tady nevěděl nic moc o větrání, to byli Brotánkové, Smolové a Hudcové pár takových lidí, kteří byli o hodně dopředu vůči mně. Ale jak jsem tomu mohl věnovat to strašné množství času a bavilo mě to, tak mám pocit, že jsem je v něčem i dohnal.

Takže motivace byla jasná: Dotáhnout do dokonalosti svůj vlastní dům.

Přesně tak. Potom v jednu chvíli to dospělo do takového stavu, že jsme dlouho sháněli pozemek. Pozemek jsme totiž neměli

a ten vhodný jsme hledali 3 roky. Takže já jsem ten dům projektoval 3 roky, což je na rodinný dům strašně moc. A to jsem ho doopravdy projektoval, tedy sháněl jsem si podklady, hledal informace a takové věci, že každý den jsem tomu věnoval 3, 4 i 5 hodin. Mě to prostě bavilo, sednul jsem k počítači a hledal jsem informace. Díky tomu, že dneska ten internet je. Bez něj si to nedovedu vůbec představit, že bych něco takového byl schopen udělat. Ale díky internetu získáte informace a díky google překladači si přeložíte informace odkudkoli, což je další úžasná věc. Takže takhle jsem ty informace získával a chtěl jsem říct to, že v jednu chvíli už ten dům z hlediska toho pasivna byl jakoby vyřešen a já jsem se začal věnovat takové pohodě prostředí v tom domě.

A to už jste měli pozemek?

To ještě ne. Začal jsem domýšlet akustiku, bezpečnost, aby nebyl elektrosmog, takový nadstandard, který normální projektant už vůbec nemůže dělat, protože by se absolutně nemohl uživit. Já jsem tomu, jaké tu mají být příčky, věnoval třeba měsíc práce. Jestli to má mít takovou a takovou skladbu Mám velkou výhodu, že jako architekt „profesionál“ jsem mohl zavolat jakýmkoli kolegům a zeptat se jich. A oni Vás neberou jako člověka z ulice. Nebo jsem si mohl pozvat techniky z firem a ptát se jich na vlastnosti materiálů a co oni si myslí, že by bylo nejlepší. Pozval jsem si třeba na jeden výrobek techniky tří firem a nechal je navzájem se pomlouvat.

V jednu chvíli?

Ne, to ne. Po sobě. Oni přijdou a „...máme nejlepší výrobek na světě!“ ...a to mají všichni, samozřejmě, z jejich hlediska. No ale proč si nemám náhodou vzít ten výrobek toho konkurenčního výrobce? Tak on Vám řekne: „No protože on má takové a takové chyby“. Oni to o sobě ví.

A Vy si uděláte jasný obrázek...

Může to být dané i tím, že ten člověk na mě líp působil, ale když člověk rozumně uvažuje, tak si z toho nějaký obraz, jak to udělat, prostě udělá.

Takže vy jste si vytvořil soubor plánů, co bude dům splňovat, z čeho bude postavený, a pak jste to pasovali na pozemek nebo jste právě podle těchto požadavků pozemek vybírali?

Úplně první myšlenka byla, že ten dům bude zakopaný pod zem a hledali jsme takový pozemek. Aby z něj byla vidět jen ta jižní stěna s nějakými okny a všechno ostatní by bylo zakryté zeminou.

Od téhle myšlenky jste se ale odpoutal, jak vidím...

Když jsem projektoval, býval jsem také u výběru stavební firmy, byl jsem u provádění domu, viděl i rozpočty a za kolik se ty domy nakonec postavily. Dnes když klientovi říkám: „Heleďte se, ten rodinný dům Vás bude stát tolik a tolik milionů“, tak to není nějaká „vyžvýkaná“ cena, ale zkušenost a praxe.

V jednu chvíli jsem si řekl, že bych měl zkusit ten dům postavit co nejlevněji. A to bylo další takové klíčové rozhodnutí, protože od té doby jsem se stále zamýšlel nad tím, jestli se jakékoliv konstrukce nebo technologie nedá udělat nějak jinak, nežli jak já jsem do té doby projektoval...

Nepřijmout prakticky žádné dogma, směr, cokoli, ale zkusit všechno od základů znovu přehodnotit...

Vůbec nic. V jednu chvíli jsem se hodně začel do portálu tzb.info, kde jsem měl pocit, že je moře informací. Čím toho ale

člověk víc věděl, tak zjistil, že každá stá informace je zajímavá, pak každá tisícátá a nakonec že vůbec nemá cenu to číst, protože tam si „tahají trika“ pořád stejní lidé, kteří všemu rozumí a tak. Nicméně jako jakási inspirace tam určitě byla. Objevil jsem tam pána, který si postavil taky takový nějaký pasivní dům. To byl člověk, který tam zanesl moře zajímavých myšlenek. Na druhou stranu se zvrhnul do toho, že potom rozuměl absolutně všemu – radil lidem, jak mají investovat peníze...

Ale jako inspirace toho, že se ty věci možná dají udělat jinak, mi informace na tomhle portálu hodně pomohly.

Já vím, že těch zdrojů informací je dnes obrovské množství, ale nehorší je dokázat si vytrdit to, co vlastně člověk může využít, co je a co není zkreslující nebo co je lež...

Když si zadáte do vyhledávače „pasivní dům“, tak já když jsem se naposledy díval, tak mi vyjelo 320 tisíc odkazů. Když začnete číst, tak zjistíte, že si to je strašně podobné. Že existují takové ty základy: velká okna na jih, izolace, tepelné mosty zrušit, větrání s rekuperací a takové ty věci. A tak jsem si vypsal takových deset bodů a říkal jsem si, že zkusím ten dům udělat tak, aby tyto body splňoval.

První, čím jsem začal, bylo zastínění střechou. A asi všichni znají takový ten obrázek domečku, kde je letní sluníčko, zimní sluníčko, přesah střechy, který to krásně stíní. A já jsem v té době nevěděl, jaký to sluníčko má úhel. Našel jsem si to na tzb.info. Zjistil jsem, že v létě je to 63°, v zimě 15° a takhle si to nakreslíte a řeknete, no tak já udělám ten přesah tedy takhle. Potom jsem si ale říkal, no jo, ale když já budu mít okno s parapetem a okno k zemi, tak bych rázem potřeboval mít různé přesahy. Pak jsem si uvědomil, že vlastně to letní schéma odpovídá 21. červnu ve 12 hodin v poledne. Co se ale děje 21. srpna, když jsou dva měsíce, jako bylo letos v létě, tropická vedra? Zjistil jsem, že ten přesah střechy by musel být třeba tři, čtyři metry. V té době mimochodem stejné sluníčko svítí také 21. dubna...

Čili on vlastně ten přesah střechy cosi řeší, ale vůbec ne nějak optimálně. Optimální by byly nějaké rolety, žaluzie. A teď zase, mají být automatické nebo si je mám ovládat ručně. Když odjedu někam nebo půjdu z domova tak, když to budu dělat ručně, tak ráno bude pršet a hodinu na to začne svítit sluníčko. Když automaticky, tak já budu v neděli sedět u oběda a tady mi budou cvičit žaluzie nahoru a dolů. Teď s nimi hodně mlátí vítr, jsou dokonce dražší než okna, když je dáte kvalitnější. Čili najednou se ty věci začaly zpochybňovat. A takhle jsem si řekl, že se podívám na všechny body z toho, co má pasivní dům splňovat. Jestli náhodou nejsou v něčem problematictější, než se možná říká...

KONEC první části rozhovoru k osobnosti Ing.arch. Jaroslava Tachecího, kterého zpovídal Standa Müller

V některém z dalších vydání magazínu homoPROFIS budeme v tomto rozhovoru pokračovat, prostřednictvím rubriky **PŘÍPADOVÉ STUDIE**.

Máte se na co těšit...

.....
 ...VIZITKA.....

Studio JATA

Ing. arch. **Jaroslav Tachecí**

+420 777 070 969

studiojata@seznam.cz